

СТВОРЕННЯ КОНЦЕПЦІЇ ПОДКАСТІВ ПРО ПРОТИДІЮ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Мета статті – виокремити особливості створення концепцій подкастів про протидію дезінформації під час війни. Актуальність пов'язана з потребою створення концепції власної серії подкастів про протидію фальсифікованим публікаціям про війну в Україні.

Ключові слова: концепція, подкаст, протидія дезінформації.

The purpose of the article is to single out the features of the creation of podcast concepts about countering disinformation during the war. The relevance is connected with the need to create the concept of own series of podcasts about countering falsified publications about the war in Ukraine.

Keywords: concept, podcast, countering disinformation.

За роки протистояння російській агресії українці навчилися гідно давати ворогу відсіч не лише на полі бою, а й в інформаційному просторі. Але варто зауважити, що якщо з 2014 року кремлівські хвилі фейків та дезінформації були незначними й невагомими і за кількістю, і за суттю, то від 24 лютого 2022 року їхні масштаби виростили чи не в сотні разів, і боротися з ними стає дедалі важче. Отже, постійно загострюється необхідність у створенні зручного механізму, який зможе ефективно протидіяти російській машині пропаганди. Подкастинг є практичним варіантом вирішення цього питання, оскільки останнім часом стрімко зростає кількість слухачів даного виду медіа-продуктів, до того ж, найактуальнішою темою вони обирають для себе політику та поточні новини [1]. Однак процес створення концепції для аудіофайлів такої тематики має низку особливостей.

Виготовлення будь-якого продукту, у тому числі й медіа-, передбачає, перш за все, аналіз наявних проєктів подібного спрямування. Тож загалом, в Україні з 2014 року почала активно розвиватися сама система протидії російській пропаганді: було створено ряд органів, об'єднань, організацій при уряді, з'явилися і продовжують з'являтися своєрідні центри боротьби з фейками при засобах масової інформації, а також різноманітні особисті

ініціативи звичайних громадян (сторінки та канали у соціальних мережах та ін.).

Зважаючи на те, що подкастингові платформи почали швидко і масово приваблювати увагу українців лише протягом останніх декількох років, а тема протистояння дезінформації набула найвищої актуальності саме в перші дні повномасштабного вторгнення, перші українські подкасти про російські фейки з'явилися саме в цей час [2]. Першовихідцями (до того ж, унікальними в обраній темі і форматі) стали «Детектор медіа», які запустили проєкт Вадима Міського «Русській фейк, іді на***!», де ведучий розвінчує кремлівські фальшиві новини. Спочатку подкаст щоденно звучав лише в ефірах «Українського радіо», але нині він оновлюється лише в будні і вже доступний на таких широковідомих майданчиках як Apple podcast, Google podcast, Spotify, SoundCloud та інших [3]. Середня тривалість випуску 15 хвилин. За цей час Вадим Міський розбирає вигадані пропагандистами меседжі, які вони поширили протягом доби, озвучує реальні версії подій, цитуючи або надаючи запис коментарів офіційних представників тих чи інших органів.

Ще до початку повномасштабної війни також почали створювати подкасти з тегом «дезінформація» «Громадське радіо», проте це відбувається не стабільно, лише за потреби (переважно, коли в медіа-просторі масово шириться якась тема, що може деморалізувати суспільство), і чіткої стилістики та особливої послідовності викладу матеріалу їхні випуски не мають [4].

Для розробки власного проєкту враховується також той факт, що боротьба з дезінформацією не обмежується перевіркою достовірності тих чи інших матеріалів та викриттям брехні. Адже не можна виключати те прикре свідчення, що значна частина суспільства досі не здатна та не має бажання самостійно аналізувати інформацію і просто звикла споживати її без жодних фільтрів. Процес ефективної протидії фейкам та маніпуляціям має й інші завдання: блокування такого контенту і головне – набуття людьми необхідних знань та навичок для вміння самостійно протистояти машині кремлівської пропаганди.

У цілому, український подкастинг у темі протистояння фейковим новинам розвивається і має якісні продукти. Проаналізувавши їх та опираючись на вищевказані аргументи, можна виокремити ряд як позитивних, так і негативних аспектів, які допоможуть створити власну, якісну концепцію ефективних подкастів про протидію фальсифікованим публікаціям про війну в Україні.

Список використаних джерел

1. Дубенська О. ПОСЛУХАЙ МЕНЕ. Як розвивається ринок подкастів в Україні та світі [Електронний ресурс] / Ольга Дубенська – Режим доступу до ресурсу: <https://adsider.com/ua/poslukhay-mene-yak-rozvyvaietsia-rynok-podkativ-v-ukraini-ta-sviti/>.
2. Рублевська О. Якщо ви ще не слухаєте подкасти, саме час почати! Ми запитали найкращих подкастерів України, що вони слухають самі [Електронний ресурс] / О. Рублевська, Є. Спірін // Бабель – Режим доступу до ресурсу: <https://babel.ua/texts/73085-yakshcho-vi-shche-ne-sluhayete-podkasti-same-chas-pochati-mi-zapitali-naykrashchih-podkasteriv-ukrajini-shcho-voni-sluhayut-sami-os-jihni-rekomendaciji-pro-politiku-kulturu-istoriyu-ta-literaturu>.
3. Подкаст «Русскій фейк, іді на***!» — розвінчуємо російську дезінформацію [Електронний ресурс] // disinfochronikle – Режим доступу до ресурсу: <https://disinfo.detector.media/theme/podcast>.
4. Дезінформація [Електронний ресурс] // Громадське радіо – Режим доступу до ресурсу: <https://hromadske.radio/tags/dezinformaciya>.

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Жугай В.Й.